

PROGRAMMA VAN TOETSING & AFSLUITING

Examenreglement & tentamenoverzicht
HAVO 4 2024 - 2025

ST. ALOYSIUS COLLEGE
DE LEERLING IN BEELD
MAVO HAVO

Inhoudsopgave

Inleiding

Het schoolexamen

Afronden van het schoolexamen

Examenvakken

Profielwerkstuk

Maatschappijleer

Kunsvakken 1 (CKV)

Rekentoets

Zij-instroom PTA

Periodisering

Onregelmatigheden

Kandidaten met ondersteuningsbehoefte

Het Centraal Examen

Slotbepalingen

Nederlands

Engels

Engels vervroegd examen

Duits

Spaans

Aardrijkskunde

Geschiedenis

Wiskunde A

Wiskunde B

Rekenen

Biologie

Natuurkunde

Scheikunde

Economie

Bedrijfseconomie

Maatschappijleer

Maatschappijwetenschappen

Tekenen (tehatex)

CKV (cultureel kunstzinnige vorming)

Lichamelijke opvoeding

Bijlage 1_Examenreglement AT scholen 2024-2025

Bijlage 2 Uitvoeringswet 2020

Aan de (voor) examenleerlingen van het St. Aloysius College

Beste leerling,

In het Programma van Toetsing en Afsluiting (hierna PTA genoemd) staat per vak hoe het schoolexamen is opgebouwd. Je kan zien welke toetsen meetellen voor het schoolexamen, waar de toetsen over gaan, wanneer ze gegeven worden, hoe zwaar ze meetellen en of ze herkansbaar zijn.

Overall waar in dit boekje sprake is van hij/hem/zijn wordt ook bedoeld zij/haar of hen.

Het cijfer dat je haalt voor het schoolexamen (SE) bepaalt voor de helft het eindcijfer. De andere helft haal je bij het Centraal Eindexamen (CE). Een goed schoolexamencijfer is dus een eerste en zeer belangrijke stap op weg naar je diploma.

Er zijn een aantal vakken waarbij geen Centraal Examen wordt afgenomen. Het cijfer voor het schoolexamen wordt dan het diploma cijfer.

Zowel de schoolexamens als het centrale eindexamen zijn aan officiële regels gebonden. Deze vind je in het examenreglement en het eindexamenbesluit. Daarnaast kunnen vakken eigen bepalingen hebben, die dan zijn opgenomen in het PTA.

Het is belangrijk dat je op de hoogte bent van deze reglementen en het PTA. Lees dit naslagwerk dan ook nauwkeurig door.

Wij wensen je dit schooljaar veel succes toe!

Herbert van Efferen

Examensecretaris

INLEIDING

Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) bevat de algemene regels voor het school- en centraal examen en een overzicht per vak van het examenprogramma.

Het PTA wordt vastgesteld door het bevoegd gezag en jaarlijks voor 1 oktober aan de kandidaten, dat zijn de leerlingen die aan schoolexamens en centrale examens deelnemen, uitgereikt.

Het bevoegd gezag baseert het PTA op de wet en op bepalingen die gesteld zijn door de minister.

HET SCHOOLEXAMEN

We maken onderscheid tussen tentamens (TT) en deeltentamens (DT), praktische opdrachten (PO) en handelingsdelen (HD). Tentamens en deeltentamens zijn schriftelijke tentamens. Tentamens vinden doorgaans plaats in een tentamenweek, deeltentamens tijdens een les. Wanneer een (deel)tentamen een praktische werkvorm bevat, dan hebben we het over een praktische opdracht (PO), zoals een mondelinge opdracht, verslaglegging, werkstuk, practicum, etc.

In het PTA vind je voor elk vak een overzicht van de toetsen die je voor dat vak krijgt per periode, voorzien van:

- Verdeling tentamens over de periodes,
- Codering van de toets,
- Code exameneenheid en eindterm,
- Toetsvorm
- De weging van de toets in het examendossier,
- Duur van de toets
- De herkansbaarheid van een toets.

AFRONDEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

Het schoolexamen wordt ten minste één week voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen afgesloten. Een kandidaat heeft het schoolexamen afgerond als:

- Alle tentamens en praktische opdrachten zijn gemaakt en beoordeeld,
- Het profielwerkstuk niet lager dan een 4 is beoordeeld.
- De vakken maatschappijleer en ckv zijn gevolgd en afgerond met een cijfer
- Het vak Lichamelijke Opvoeding minimaal voldoende is afgerond.

EXAMENVAKKEN

Afhankelijk van je profielkeuze bestaat ieder vakkenpakket uit 7 examenvakken. Elk profiel bevat vakken in het gemeenschappelijk deel (waaronder Nederlands en Engels) met aanvullend nog minimaal 5 (gekozen) profielvakken.

PROFIELWERKSTUK

Binnen elk profiel is een profielwerkstuk verplicht onderdeel van het schoolexamen. Het profielwerkstuk wordt gerealiseerd in het vijfde leerjaar.

De inhoud van het profielwerkstuk sluit aan bij het door de kandidaat gekozen profiel. Het profielwerkstuk vraagt een tijdsinvestering van minimaal 80 uur van de kandidaat.

De beoordeling van het profielwerkstuk dient minimaal 'voldoende' te zijn; de beoordeling 'goed' is ook mogelijk.

MAATSCHAPPIJLEER

Alle kandidaten sluiten aan het eind van het vierde leerjaar het vak Maatschappijleer af met een cijfer.

Dit cijfer telt samen met het PWS en CKV volwaardig als zevende cijfer mee voor de slaag/zakregeling van het eindexamen.

KUNSTVAKKEN 1 (CKV)

Kunstvakken 1 (CKV) is een handelingsdeel en de beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van dit vak. De kandidaat dient minimaal de kwalificatie voldoende te halen.

LICHAMELIJKE OPVOEDING

Lichamelijke Opvoeding is een handelingsdeel en de beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling. De kandidaat dient minimaal de beoordeling voldoende te halen.

REKENTOETS

Wanneer een leerling geen wiskunde heeft in zijn/haar vakkenpakket, dan is de leerling verplicht een rekentoets op 2F niveau te maken.

ZIJ-INSTROOM PTA

Wanneer een leerling is gedoubleerd, geldt een zij-instroom PTA.

Doubleren eigen school

Leerlingen die doubleren en CKV hebben afgesloten mogen hun eerder behaalde resultaat voor dit vak meenemen naar het huidige jaar. Leerlingen dienen tijdens de uitvallende lessen vervangend schoolwerk te doen.

Leerlingen die doubleren en maatschappijleer met een 6,5 of hoger hebben afgesloten mogen hun eerder behaalde resultaat voor dit vak meenemen naar het huidige jaar. Leerlingen dienen tijdens de uitvallende lessen vervangend schoolwerk te doen.

Doubleren van andere school

Doubleurs van andere scholen zullen het PTA van onze school moeten volgen, tenzij wij na vergelijking van PTA's van mening zijn dat zij op de andere school (ongeveer) hetzelfde hebben gedaan. Voor hen geldt dan dezelfde regels als voor doubleren op eigen school.

PERIODISERING

Het schooljaar voor een leerling in het voorlaatste examenjaar (4 HAVO) bestaat uit 3 periodes. Elke periode wordt afgesloten met een tentamenweek. De week voorafgaand aan de tentamenweek worden er geen deeltentamens ingepland. Praktische opdrachten kunnen wel in de week voorafgaand aan de tentamenweek worden afgenomen of afgerond.

Het schooljaar voor een leerling in examenjaar (5 HAVO) bestaat ook uit 3 periodes. De laatste periode in het examenjaar wordt afgesloten met het centraal eindexamen.

Behaalde resultaten worden in het cijfersysteem getoond (Somtoday).

ONREGELMATIGHEDEN

Inhalen

Deeltentamens waarbij de kandidaat geoorloofd absent is geweest worden ingehaald op het eerstvolgende inhaaluur. Inhalen dient uiterlijk 2 weken na betermelding geregeld te zijn.

Tentamens waarbij de kandidaat geoorloofd absent is geweest worden ingehaald op de inhaaldag. Bij meerdere gemiste tentamens worden individuele afspraken gemaakt welke bindend zijn.

Bij geoorloofd absentie vervalt het recht op een herkansing van dit tentamen in de betreffende periode.

Een kandidaat die ongeoorloofd absent was dient het tentamen in te halen en verliest de mogelijkheid tot herkansing van tentamen van alle vakken in de betreffende periode.

Herkansen

Een kandidaat heeft het recht om na elke tentamenperiode een tentamen te herkansen. De kandidaat mag daarbij een keuze maken uit alle herkansbare tentamens van de betreffende tentamenperiode.

De herkansingen vinden plaats op een nader aangegeven tijdstip na de tentamenweek. Een herkansing zal op dezelfde wijze afgenomen worden als het eerdere tentamen. Een schriftelijk tentamen blijft een schriftelijk tentamen. Een praktische opdracht blijft een praktische opdracht.

Het hoogst behaalde resultaat telt.

Niet tijdig inleveren

Praktische opdrachten (waaronder het profielwerkstuk) moeten per periode ingeleverd worden op de door de docent vermelde inleverdatum. Bij het niet op tijd inleveren wordt de PO op inhalen (*) gezet door de docent.

De leerling dient zo snel mogelijk het PO alsnog in te leveren. Per dag wordt er een halve punt (0,5) afgetrokken van de beoordeling met een maximum van vijf dagen, oftewel maximaal 2,5 punten aftrek.

Wanneer de leerling na deze 5 dagen het werk nog niet heeft ingeleverd zal de leerling door de docent voorgedragen worden aan de examencommissie. De leerling zal worden benaderd door de examencommissie.

Te laat

Te laat komen op een Kijk- en Luistertoets of mondeling wordt gezien als ongeoorloofd absent. De kandidaat kan niet meedoen met het tentamen. De kandidaat dient het gemiste tentamen in te halen en verliest zijn recht op een herkansing in de betreffende periode.

Fraude en Plagiaat

Wanneer een kandidaat zich tijdens het school- en/of centraal examen aan fraude, zoals plagiaat, mobiel gebruik, dragen van een smartwatch of enige andere onregelmatigheid schuldig maakt of zich aan het schoolexamen of enig onderdeel daarvan onttrekt, kan de directeur maatregelen nemen.

Voor de inhoud van deze maatregelen en de beroepsmogelijkheden ertegen wordt verwezen naar het examenreglement van de Alberdingk Thijm Scholen elders in dit PTA (art. 8).

KANDIDATEN MET ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Een afwijkende wijze van examinering is mogelijk bij kandidaten met lichamelijke beperking, ziekte, dyslexie of dyscalculie. Een aanvraag voor afwijkende wijze van examinering dient vóór 1 november van het examenjaar bij de examencommissie van de school te zijn gedaan. Dit verzoek dient vergezeld te gaan van een in artikel 55 van het examenbesluit genoemde deskundigenverklaring.

Afwijkende wijze van examinering bij een schriftelijk examen kan bijvoorbeeld zijn

- Gebruik examen laptop (voor typen of voorlezen)
- Tijdsverlenging *

* In het PTA staat bij tijdsduur de tijd zonder tijdverlenging. Bij tentamens en examens krijgt een leerling met deze ondersteuningsbehoefte tijdverlenging met een maximum van 30 minuten.

HET CENTRAAL EXAMEN

Het centraal examen kent drie tijdvakken. Het eerste tijdvak is de 'normale' periode waarin de examens worden afgenomen; het tweede tijdvak zijn de dagen waarop de herkansingen plaats vinden; het derde tijdvak biedt uitkomst voor bijzondere situaties.

Het centraal examen is voor het vak Kunstvakken 2 (Tekenen) deels een praktisch examen, deels een schriftelijk examen (CSPE). Voor alle andere vakken wordt het Centraal Examen alleen schriftelijk afgenomen (CSE).

Toegepaste hulpmiddelen tijdens het centraal examen

Hulpmiddelen HAVO

vak	Toegepaste hulpmiddelen (* wordt verstrekt door school, aanwezig in de examenzaal)
Alle schriftelijke examens	✓ balpen (blauw of zwart) ✓ tekenpotlood ✓ blauw en rood kleurpotlood ✓ liniaal met millimeterverdeling ✓ passer ✓ nietmachine ✓ geometrische driehoek ✓ vlakgum ✓ rekenmachine (zorg dat je instellingen goed staan) ✓ Papieren woordenboek Nederlands
Moderne vreemde talen	✓ Woordenboek naar en van de vreemde taal; (bijv. Sp-NI en NI-sp)
wiskunde	✓ Grafische Rekenmachine ✓ Geometrische driehoek en/of een windroos ✓ Passer
Natuurkunde e/o Scheikunde	✓ Binas informatieboek

TIPS

www.examenblad.nl is de officiële website waar alles over het examen terug te vinden is. Op de site mijneindexamen.nl kun je alles vinden over de regelgeving/roosters omtrent het examen. Deze site is ook als een app te downloaden op je mobiel en zeker de moeite waard om te bekijken.

Op bijvoorbeeld examenoverzicht.nl is ook veel oefenmateriaal en informatie te vinden voor je examen.

Natuurlijk zijn er nog heel veel andere websites met goede informatie en hulpbronnen.

SLOTBEPALINGEN

In alle gevallen waarin dit PTA niet voorziet; geldt het 'Besluit eindexamens' met de daarbij behorende Nota van toelichting en de daarna vanwege de minister van onderwijs uitgegeven Beschikkingen.

In onvoorziene en twijfelgevallen worden beslissingen genomen door de directeur van de school.

Wanneer in de loop van het schooljaar aanvullende en/of veranderde regels worden gegeven aangaande enig onderdeel betreffende het examen, worden deze regels zo spoedig mogelijk als bijlage bij dit boekje uitgereikt.

NEDERLANDS

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code examen eenheid	Toets vorm	Weging sfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				

1	H4.1.1	Literatuur: Laagland cursus 1 en 2 aan de hand van boek 1 (Michiel Stroink - Of ik gek ben)	Domein E: Literatuur	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.1.4	Nieuw Nederlands blok 1: Basis en blok 2: Lezen	Domein A: Leesvaardigheid Domein D: Argumentatieve vaardigheden	TT	2x	90 minuten	Ja
2	H4.2.1	Literatuur: verwerkingsopdracht boek 2 in groepje	Domein E: Literatuur	PO	1x	15 minuten	Nee
	H4.2.2	Literatuur: verwerkingsopdracht boek 3 in duo's	Domein E: Literatuur	PO	1x	15 minuten	Nee
	H4.2.4	Taalverzorging: spelling & formuleren	Domein C: Schrijfvaardigheid	TT	3x	90 minuten	Ja
3	H4.3.1	Schrijven: uiteenzetting	Domein C: Schrijfvaardigheid	DT	2x	45 minuten	Nee
	H4.3.2	Mondeling: pitch boek 4	Domein B: Mondelinge taalvaardigheid Domein E: Literatuur	MO	2x	5 minuten	Nee
	H4.3.4	Nieuw Nederlands blok 6: Argumenteren (blok 1: Basis + blok 2: Lezen zijn voorkennis)	Domein A: Leesvaardigheid Domein D: Argumentatieve vaardigheden	TT	3x	90 minuten	Ja

* Domein F komt aan bod in de LOB-lessen.

Toevoeging

Domein A: Leesvaardigheid

Domein B: Mondelinge taalvaardigheid

Domein C: Schrijfvaardigheid

Domein D: Argumentatieve vaardigheden

Domein E: Literatuur

Domein F: Oriëntatie op studie en beroep

ENGELS

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Weging sfactor	Duur (maximaal)	Herkan sbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Of Course MAX Unit 1	Domein D1: Schrijfvaardigheid Taalvaardigheden	DT	1x	35 minuten	Nee
	H4.1.2	Literatuur 1: 3 Short stories	Domein E1: Literatuur - Literaire ontwikkeling	DT	2 x	35 minuten	Nee
	H4.1.3	Kijk- en Luistertoets	Domein B: Kijk- en Luistervaardigheid	DT	2x	45 minuten	Nee
	H4.1.4	Leesvaardigheid : Teksten	Domein A: Leesvaardigheid	TT	2 x	90 minuten	Ja
2	H4.2.1	Of Course MAX Unit 2 + Unit 3	Domein D1: Schrijfvaardigheid Taalvaardigheden	DT	2x	90 minuten	Nee
	H4.2.2	Literatuur 2: Book 1	Domein E1: Literatuur - Literaire ontwikkeling	PO	2x	90 minuten	Nee
	H4.2.4	Leesvaardigheid: Teksten	Domein A: Leesvaardigheid	TT	3x	45 minuten	Ja
	H4.2.5	Persoonlijke brief	Domein D: Schrijfvaardigheid Taalvaardigheden	TT	3x	45 minuten	Ja
3	H4.3.1	Of Course MAX Unit 4 + Unit 5	Domein D1: Schrijfvaardigheid Taalvaardigheden Domein A: Leesvaardigheid	DT	2x	90 minuten	Nee
	H4.3.2	Literatuur 3: Book 2	Domein E1: Literatuur - Literaire ontwikkeling	DT	2x	35 minuten	Nee
	H4.3.3	Mondeling: presentatie	Domein C2: Spreekvaardigheid - Spreken	PO	2x	15 minuten	Nee
	H4.3.4	Leesvaardigheid: Teksten	Domein A: Leesvaardigheid	TT	3x	90 minuten	Ja

ENGELS VERVROEGD EXAMEN HAVO 4/5

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (maximaal)	Herkenbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H45.1.1	Persoonlijke brief	Domein D: Schrijfvaardigheid Taalvaardigheden	DT	3x	45 minuten	Nee
	H45.1.2	Mondelinge presentatie	Domein C2: Spreekvaardigheid - Spreken	PO	2x	15 minuten	Nee
	H45.1.4	Leesvaardigheid: Teksten	Domein A: Leesvaardigheid	TT	2x	90 minuten	Ja
2	H45.2.1	Kijk- en Luistertoets	Domein B: Kijk- en Luistervaardigheid	DT	2x	90 minuten	Nee
	H45.2.2	Literatuur : 3 short stories	Domein E1: Literatuur – Literaire ontwikkeling	DT	2x	45 minuten	Nee
	H45.2.3	Zakelijke schrijfofdracht	Domein D: Schrijfvaardigheid Taalvaardigheden Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	DT	3x	45 minuten	Nee
	H45.2.4	Mondeling: Gespreksvaardigheid + Literaire opdracht	Domein C1: Gespreksvaardigheid + Domein E1: Literatuur-Literaire ontwikkeling	PO	2 x	15 minuten	Nee

Duits

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Thema 1: Beziehungen	Domein F Oriëntatie op studie en beroep	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.1.2	Luistervaardigheid	Domein B Kijk-luistervaardigheid	DT	2x	45 minuten	Nee
	H4.1.4	Schrijfvaardigheid- Zakelijke & persoonlijke brief	Domein D Schrijfvaardigheid	TT	3x	90 minuten	Ja
2	H4.2.1	Thema 2: Reisen	Domein F Oriëntatie op studie en beroep	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.2.2	Literatuur: die Welle: Filmproject- mondeling A2/B1	Domein E Literatuur Domein C Gespreksvaardigheid	PO	2x	45 minuten	Nee
	H4.2.4	Literatuur: Die Welle schriftelijk Leesvaardigheid	Domein E Literatuur Domein A Leesvaardigheid	TT	3x	90 minuten	Ja
3	H4.3.1	Thema 3 Sport & Kultur	Domein F Oriëntatie op studie en beroep	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.3.3	Spreekvaardigheid: Mondeling A2/B1	Domein C Gespreksvaardigheid	PO	2x	15 minuten	Nee
	H4.3.4	Leesvaardigheid	Domein A Leesvaardigheid	TT	3x	90 minuten	Ja

Spaans

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Luistervaardigheid	Domein B Luistervaardigheid	DT	2x	45 minuten	Nee
	H4.1.2	Paso Adelante 2 hoofdstukken 4 t/m 6 Gramática y vocabulario	Domein D/Domein F Schrijfvaardigheid/oriëntatie op studie en beroep	TT	3x	45 minuten	nee
	H4.1.3	Schrijven van een e-mail in het Spaans	Domein D Schrijfvaardigheid	TT	3x	45 minuten	Ja
2	H4.2.1	Leesvaardigheid Leesboek Tijdens de les opdrachten maken en als werkstuk inleveren	Domein A/E/F Leesvaardigheid/literatuur/oriëntatie op studie en beroep	PO	2x	n.v.t.	Nee
	H4.2.2	Paso Adelante 3 Hoofdstuk 1 + examen vocabulario	Domein D Schrijfvaardigheid	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.2.3	Paso Adelante 2 Hoofdstukken 1 t/m 6 gramática y vocabulario	Domein D Schrijfvaardigheid	TT	3 x	45 minuten	Nee
	H4.2.4	Leesvaardigheid	Domein A Leesvaardigheid	TT	2x	45 minuten	Ja
3	H4.3.1	Paso Adelante 3 hoofdstuk 2 gramática y vocabulario	Domein D Schrijfvaardigheid	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.3.2	Paso Adelante 3 Hoofdstuk 3 gramática y vocabulario	Domein D Schrijfvaardigheid	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.3.3	Presentatie	Domein C2	Po	1x	5 minuten	Nee
	H4.3.3	Spreekvaardigheid	Domein C1 Gespreksvaardigheid	PO	3x	15 minuten	Nee
	H4.3.4	Paso Adelante 3 hoofdstukken 1,2,3 gramática y vocabulario	Domein D Schrijfvaardigheid	TT	3x	45 minuten	Ja
	H4.3.5	Leesvaardigheid	Domein A Leesvaardigheid	TT	2x	45 minuten	Ja

Aardrijkskunde

Periode	Code	Inhoud onderwijs-programma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegings factor	Duur(max)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Excursie Nijmegen	E2	PO	2x	n.v.t.	Nee
	H4.1.2	H1 'Leefomgeving Wateroverlast' §1 t/m 3.	E1	DT	1x	45	Nee
	H4.1.4	Tentamen 'Leefomgeving Wateroverlast' H1	E1, E2	TT	4x	90	Ja
2	H4.2.1	H4 'Leefomgeving Stedelijke gebieden' §1 t/m 6	E1, E2	DT	2x	45	Nee
	H4.2.2	H2 'Wereld Wereldbeeld' §1 t/m 3	B2, B3	DT	1x	45	nee
	H4.2.4	Tentamen H2 'Wereld Wereldbeeld'	B1, B2, B3	TT	4x	45	ja
3	H4.3.1	H3 'Aarde Klimaat en landschap' §1 t/m 3	C1, C2	DT	2x	45	nee
	H4.3.4	Tentamen H3 'Aarde Klimaat en landschap'	C1, C2, C3	TT	4x	90	ja

Domein A Vaardigheden: komt in elke praktische opdracht en (deel)tentamen terug.

Subdomein A1 Geografische benadering

Subdomein A2 Geografisch onderzoek

Domein B Wereld

Subdomein B1 Gebieden op grens van arm en rijk

Subdomein B2 Samenhangen en verschillen in de wereld

Subdomein B3 Mondiale processen en lokale effecten

Domein C Aarde

Subdomein C1 Samenhangen en verschillen op regionaal niveau

Subdomein C2 Samenhangen en verschillen op aarde

Subdomein C3 De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten

Domein D Ontwikkelingsland

Subdomein D1 Gebiedskenmerken

Subdomein D2 Actuele vraagstukken

Domein E Leefomgeving

Subdomein E1 Nationale en regionale vraagstukken

Subdomein E2 Regionale en lokale vraagstukken

Geschiedenis

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Tijdvak 1 t/m 4 Hoofdstuk 1: Prehistorie en oudheid Hoofdstuk 2: De Middeleeuwen	Domein A,C KA: 1 t/m 17	PO	2x	135 minuten	Nee
	H4.1.4	Tijdvak 5 + 6 Hoofdstuk 3: Veranderd mensen wereldbeeld Hoofdstuk 4: Een nieuwe republiek in Europa	Domein A,B,C KA: 18,19,20,21,22,24, 25	TT	4x	90 minuten	Ja
2	H4.2.1	Tijdvak 6 + 7 Hoofdstuk 5: Koningen, heren en denkers Hoofdstuk 6: Verlichting en revoluties	Domein A,B,C KA: 23,24,26,27,28, 29,30	DT	3x	45 minuten	Nee
	H4.2.4	Tijdvak 8 Hoofdstuk 7: De economische sprong van Europa Hoofdstuk 8: Politieke strijd en emancipatie	Domein A,B,C,D KA: 31,32, 33, 34, 35,36	TT	4x	90 minuten	Ja
3	H4.3.1	Tijdvak 9 Hoofdstuk 9: Leven in een massasamenleving Hoofdstuk 10: De tweede wereldoorlog	Domein A,B,C KA: 37 t/m 44	DT	3x	45 minuten	Nee
	H4.3.4	Tijdvak 10 Hoofdstuk 11: Europa en de wereld 1945-1989 Hoofdstuk 12: Europa en de wereld na 1989	Domein A,B,C,E KA: 45 t/m 49	TT	4x	90 minuten	Ja

Domein A Historisch besef

Domein B Oriëntatiekennis

Domein C Thema's

Domein D Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie

Domein E Oriëntatie op studie en beroep

Wiskunde A

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (max)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				

1	H4.1.1	Hoofdstuk 1 Tabellen en grafieken	A, B1, B2	DT	1	45 min	NEE
	H4.1.2	Hoofdstuk 3 Lineaire verbanden	C1, C2, C3, C4	DT	1	45 min	NEE
	H4.1.4	Hoofdstuk 1,3,4(4,1 t/m 4,3) Tabellen en grafieken, Lineaire verbanden, Handig tellen	A, B, C1, C2, C3, C4	TT1	3	135 min	JA
2	H4.2.1	Hoofdstuk 2 De statistische cyclus	A, E1, E2, E4	DT	1	45 min	NEE
	H4.2.2	Hoofdstuk 6 Rekenregels en formules	A, B1, B2	DT	1	45 min	NEE
	H4.2.4	Hoofdstuk 1,2,3,6 Tabellen en grafieken, Statistische cyclus, Lineaire verbanden, Rekenregels en formules	A, B1, B2, E1, E2, E4, C1, C2, C3, C4	TT2	3	135 min	JA
3	H4.3.1	Hoofdstuk 7 Statistiek en beslissingen	A, E	DT	1	45 min	NEE
	H4.3.3	Hoofdstuk 8 Statistiek met computer	A, E	PO	1		NEE
	H4.3.4	Hoofdstuk 1,2,3,5,6,7 Verwerken van data Tabellen en grafieken Lineaire verbanden Statistiek en beslissingen Veranderingen	A, B1, B2, E1, E2, E3, E4, C1, C2, C3, C4, D	TT3	3	135 min	JA

Wiskunde B

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				

1	H4.1.1	Hoofdstuk 1 Formules, grafieken en vergelijkingen	A3, B1, B2, C2	DT	1	45 min	NEE
	H4.1.2	Hoofdstuk 3 (3.1 t/m 3.3) Hoeken en afstanden	B1, C1	DT	1	45 min	NEE
	H4.1.3	Hoofdstuk 4 (4.1 t/m 4.3) Werken met formules	A1, A2, A3, B1, B2	DT	1	45 min	NEE
	H4.1.4	Hoofdstuk 1,3,4 Formules, grafieken, en vergelijkingen, Hoeken en afstanden Werken met formules	A1, A2, A3, B1, B2, C1, C2	TT1	3	120 min	Ja
2	H4.2.1	Hoofdstuk 5 Machten, exponenten en logaritmen	B1, B2, C2	DT	1	45 min	NEE
	H4.2.2	Hoofdstuk 2 Veranderingen	D1, D2, D3, D4	DT	1	45 min	NEE
	H4.2.3	Hoofdstuk 6 De afgeleide functie	D1, D2, D3, D4	DT	1	45 min	NEE
	H4.2.4	Hoofdstuk 2,3,4,5,6 Veranderingen, hoeken en afstanden, werken met formules, machten, exponenten en logaritmen, de afgeleide functie	A1, A2, A3, B1, B2, C1, C2, D1, D2, D3, D4	TT2	3	135 min	JA
3	H4.3.1	Hoofdstuk 7 Lijnen en cirkels	C2, D2, D4	DT	1	45 min	NEE
	H4.3.2	Hoofdstuk 10 (10.3 t/m 10.5) Meetkundige berekeningen	B2, C1, C2, D2, D4	DT	1	45 min	NEE
	H4.3.4	Hoofdstuk 2,3,4,5,6,7,10(10.3 t/m 10.5) Veranderingen, Hoeken en afstanden, Werken met formules, De afgeleide functie, Lijnen en cirkels, Meetkundige berekeningen	A1, A2, B1, B2, C1, C2, D1, D2, D3, D4	TT3	3	135 min	JA

Rekenen

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegings factor	Duur (maximaal)	Herkans -baar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	M3.3.1	Rekenen basis	Domein 1: Getallen Domein 2: Verhoudingen Domein 3: Meten en meetkunde Domein 4: Verbanden				
2	M3.3.2	Rekenen basis	Domein 1: Getallen Domein 2: Verhoudingen Domein 3: Meten en meetkunde Domein 4: Verbanden				
3	M3.3.4.	Rekenen basis	Domein 1: Getallen Domein 2: Verhoudingen Domein 3: Meten en meetkunde Domein 4: Verbanden				

Leerlingen zonder wiskunde volgen het hele jaar door rekenen. Tussendoor worden formatieve toetsen afgenomen. Deze tellen niet mee voor de slaag/zakregeling of de overgangsnormen. In het examenjaar wordt er een rekentoets afgenomen.

Biologie

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegings factor	Duur (max)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Thema 1: Inleiding in de biologie	A, O1, O6	DT	1x	45 min	Nee
	H4.1.2	Verslag over osmose-proef	A	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.1.4	Thema 1 en 2: Inleiding in de biologie en Voortplanting	A, M5, M6, O1, O2, O6, O8, O9	TT	2x	90 min	Ja
2	H4.2.1	Thema 3: Genetica	M1, M3, M4, M7, M8, O6	DT	1x	45 min	Nee
	H4.2.2	Thema 4: Evolutie	A, M8, O1, P4, P5	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.2.4	Thema 3 en 4: Genetica en Evolutie	M1, M2, M3, M4, M7, M8, O1, O6, P4, P5	TT	2x	90 min	Ja
3	H4.3.1	Thema 7: Ecologie en milieu	O1, P1, P2, P3, P5	DT	1x	45 min	Nee
	H4.3.2	Verslag Onderzoeken in de biologie over zintuigen	O7	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.3.4	Thema 5 en 6: Regeling en Waarneming en Gedrag	M2, O2, O4, O5	TT	2x	90 min	Ja

Domein A komt in elk thema terug

Exameneenheden Biologie

M1 Eiwitsynthese

M2 Stofwisseling in de cel

M3 Zelforganisatie van cellen

M4 Moleculaire interactie

M5 DNA-replicatie

M6 Levenscyclus van de cel

M7 Erfelijke eigenschap

M8 Selectie

O1 Stofwisseling van het organisme

O2 Zelfregulatie van het organisme

O4 Beweging van het organisme

O5 Waarneming door het organisme

O6 Zelforganisatie van het organisme

O7 Gedrag en interactie

O8 Seksualiteit

O9 Voortplanting van het organisme

P1 Regulatie van ecosystemen

P2 Zelforganisatie van ecosystemen

P3 Interactie in ecosystemen

P4 Soortvorming

P5 Biodiversiteit

Natuurkunde

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Weging sfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Hoofdstuk 1 Beweging Naslag ABC	C1	DT	1x	45	Nee
	H4.1.4	H1 Beweging H3 Kracht en beweging Naslag ABC	C1, H	TT	2x	90	Ja
2	H4.2.1	Trillingen en golven Naslag D	A, B1, I	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.2.4	H4 Trillingen en golven H2 Elektriciteit Keuzehoofdstuk Technische automatisering Naslag ABCD	B1, G1, G2	TT	2x	90	Ja
3	H4.3.1	Keuzehoofdstuk Aarde en klimaat Naslag D	A, E2, I	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.3.4	H5 Radioactiviteit H6 Stoffen Naslag ABCD	B2, D1, D2	TT	2x	90	Ja

- Lesmethode: Polaris Natuurkunde 4 HAVO
- Inleverdata PO (inclusief aftekenlijst praktijkwerk) vijf werkdagen na de dag van uitvoering experiment.

A: Vaardigheden
 B1: Informatieoverdracht
 B2: Medische beeldvorming
 C1: Kracht en beweging
 D1: Eigenschappen van stoffen en materialen
 D2: Functionele materialen
 E2: Aarde en klimaat
 G1: Gebruik van elektriciteit
 G2: Technische automatisering
 H: Natuurkunde en technologie
 I: Onderzoek en ontwerp

Scheikunde

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (max.) min	Herkansing
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	PO Scheidingsmethoden	A, B, C	DT	1x	n.v.t.	Nee
	H4.1.2	H2 Bouwstenen van stoffen	B, C	DT	1x	45	Nee
	H4.1.4	H1 Scheiden en reageren H2 Bouwstenen van stoffen H3 Stoffen en reacties	B, C	TT	3x	90	Ja
2	H4.2.1	H4 Moleculaire stoffen	B, C	DT	1x	45	Nee
	H4.2.2	H5 Zouten en zoutoplossingen	B, C	DT	1x	45	Nee
	H4.2.4	H4 Moleculaire stoffen H5 Zouten en zoutoplossingen	B, C, D	TT	3x	90	Ja
3	H4.3.1	H6 Koolstofchemie	B, C	DT	1x	45	Nee
	H4.3.2	PO Zuren	A, B, C, D	DT	1x	n.v.t.	Nee
	H4.3.4	H6 Koolstofchemie H7 Zuren	B, C, F	TT	3x	90	Ja

Domein A Vaardigheden

Domein B Kennis van stoffen en materialen

Domein C Kennis van chemische processen en kringlopen

Domein D Ontwerpen en experimenten in de chemie

Domein E Innovatieve ontwikkelingen in de chemie

Domein F Processen in de chemische industrie

Domein G Maatschappij en chemische technologie

Economie

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (maximaal)	Herkenbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Module 1: Schaarste, Handel en Geld Module 2: Vraag en Aanbod	Domeinen B-C-D	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.1.4	Module 1: Schaarste, Handel en Geld Module 2: Vraag en Aanbod	Domeinen B-C-D	TT	2x	90 minuten	Ja
2	H4.2.1	Module 2: Vraag en Aanbod Module 4: Heden en verleden Module 6: Risico en Rendement	Domeinen D-E-G	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.2.2	Experimentenverslag over een van de domeinen	Domeinen B-C-D-E-G-J	PO	1x	45 minuten	Nee
	H4.2.4	Module 2: Vraag en Aanbod Module 4: Heden en verleden Module 6: Risico en Rendement	Domeinen D-E-G	TT	2x	90 minuten	Ja
3	H4.3.1	Module 5: Speltheorie Module 6: Risico en Rendement	Domeinen E-F	DT	1x	45 minuten	Nee
	H.4.3.2	Podcastopdracht	Domeinen B-C-D-E-F-G-J	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.3.4	Module 2: Vraag en Aanbod Module 4: Heden en verleden Module 5: Speltheorie Module 6: Risico en Rendement	Domeinen B-D-E-F-G	TT	2x	90 minuten	Ja

Bedrijfseconomie

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code examineenheid	Toets vorm	Weging sfactor	Duur (maximaal)	Herkan sbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Hoofdstuk 2: Basisrekenvaardigheden Hoofdstuk 3: Balans, Winst en verliesrekening en liquiditeit Hoofdstuk: 6 Enkelvoudige en samengestelde interest Hoofdstuk 11: Eigen onderneming Hoofdstuk 12: Keuze rechtsvorm Hoofdstuk 13: Organisatie en maatschappij	Domein A en B	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.1.4	Hoofdstuk 3: Balans, W&V, liquiditeit Hoofdstuk 6 Enkelvoudige en samengestelde interest Hoofdstuk 11: Eigen onderneming Hoofdstuk 12: Keuze rechtsvorm Hoofdstuk 13: Organisatie en maatschappij Hoofdstuk 16: Personeelsbeleid	Domein A, B en C	TT	2x	90 minuten	Ja
2	H4.2.1	Hoofdstuk 3: Balans, W&V, liquiditeit Hoofdstuk 17: Eigen vermogen	Domein A en D	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.2.2	Bedrijf onder de Loep	Domein A, B, C en D	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.2.4	Hoofdstuk 3: Balans, W&V, liquiditeit Hoofdstuk 6 Enkelvoudige en samengestelde interest Hoofdstuk 11: Eigen onderneming Hoofdstuk 12: Keuze rechtsvorm Hoofdstuk 13: Organisatie en maatschappij Hoofdstuk 16: Personeelsbeleid Hoofdstuk 17: Eigen vermogen Hoofdstuk 18: Vreemd vermogen Hoofdstuk 19: Vermogensmarkt Hoofdstuk 20: Investeringsanalyse	Domein A, B, C en D	TT	2x	90 minuten	Ja
3	H4.3.1	H5 Verzekeren, studeren, sparen, lenen H7 beleggen H8 Woning	Domein A en B	DT	1x	45 minuten	Nee
	H4.3.4	Hoofdstuk 3: Balans, W&V, liquiditeit Hoofdstuk 5: Verzekeren, studeren, sparen, lenen Hoofdstuk 6 Enkelvoudige/samengestelde interest Hoofdstuk 7 beleggen Hoofdstuk 8 Woning Hoofdstuk 9 Familie Hoofdstuk 11: Eigen onderneming Hoofdstuk 12: Keuze rechtsvorm Hoofdstuk 13: Organisatie en maatschappij Hoofdstuk 16: Personeelsbeleid Hoofdstuk 17: Eigen vermogen Hoofdstuk 18: Vreemd vermogen Hoofdstuk 19: Vermogensmarkt Hoofdstuk 20: Investeringsanalyse	Domein A, B, C en D	TT	2x	135 minuten	Ja

Maatschappijleer

Periode	Code	Inhoud onderwijs-programma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegings factor	Duur (max)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Maatschappelijk vraagstuk	Domein A	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.1.2	H1: Wat is ML H2: Rechtsstaat	Domein A en B	TT	4x	90 minuten	Ja
2	H4.2.1	Parlementaire democratie	Domein A en C	PO	2x	n.v.t.	Nee
	H4.2.2	H3: Parlementaire democratie	Domein A en C	TT	4x	90 minuten	Ja
3	H4.3.1	H4: Pluriforme samenleving H5: Verzorgingsstaat	Domein A, D en E	TT	4x	90 minuten	Ja

Maatschappijwetenschappen

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Weging sfactor	Duur (maximaal)	Herkans baar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				

1	H4.1.1	H1. De samenleving en het individu	A t/m D	DT	45min	1x	Nee
	H4.1.4	H1. De samenleving en het individu H2. De samenleving en bindingen	A t/m G	TT	90 min.	2x	Ja
2	H4.2.1	Onderzoeksvaardigheden (praktijk)	A t/m G	PO	n.v.t.	2x	Nee
	H4.2.4	H3. De samenleving en verschillen H5. Onderzoeksvaardigheden (theorie)	A t/m G	TT	90 min.	2x	Ja
3	H4.3.1	Dossier bestaande uit diverse opdrachten	A, F of G	PO	n.v.t.	2x	Nee
	H4.3.4	Hoofd en kernconcepten H4. Politiek in theorie H6. Politiek in de praktijk	A t/m G Bijlage 5	TT	135 min.	2x	Ja

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Vorming (binnen een specifieke context)

Domein C: Verhouding (binnen een specifieke context)

Domein D: Binding (binnen een specifieke context)

Domein E: Verandering (binnen een specifieke context)

Domein F: Analyse van een sociale actualiteit

Domein G: Analyse van een politieke actualiteit (binnen een specifieke context)

Bijlage 5: Politiek en het proces van politieke besluitvorming

Examenprogramma:

Moet in SE	A, B, C, D, E, F of G
In CE	A, B, C, D, E, Bijlage 5

Opmerkingen:

-Het dossiercijfer is een combinatiecijfer van verschillende opdrachten. De weging van deze opdrachten kan onderling verschillen.

-De domeinen Parlementaire Democratie & Rechtsstaat van Maatschappijleer worden in Havo 5 bij Maatschappijwetenschappen als bekend verondersteld.

Tekenen (tehatex)

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Praktijk: Mindmap/brainstorm. Ideeën vormen.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.1.2	Praktijk: Beeldend onderzoek. Proces, idee, onderzoek en experiment voorafgaande aan het eindwerk.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	2x	n.v.t.	Nee
	H4.1.3	Thema 1 presenteren, reflecteren en beoordelen eigen werk en proces videopresentatie.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	3x	n.v.t.	Nee
	H4.1.4	Kunstboek Blok 1 en 2 Prehistorie t/m middeleeuwen	Domein A: Vaktheorie	TT	2x	90 minuten	Ja
2	H4.2.1	Praktijk: Mindmap/brainstorm. Ideeën vormen.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.2.2	Praktijk: Beeldend onderzoek. Proces, idee, onderzoek en experiment voorafgaande aan het eindwerk.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	2x	n.v.t.	Nee
	H4.2.3	Thema 2 presenteren, reflecteren en beoordelen eigen werk en proces videopresentatie.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	3x	n.v.t.	Nee
	H4.2.4	Kunstboek Blok 3 Renaissance	Domein A: Vaktheorie	TT	3x	90 minuten	Ja
3	H4.3.1	Praktijk: Mindmap/brainstorm. Ideeën vormen.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	1x	n.v.t.	Nee
	H4.3.2	Praktijk: Beeldend onderzoek. Proces, idee, onderzoek en experiment voorafgaande aan het eindwerk.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	2x	n.v.t.	Nee
	H4.3.3	Thema 3 presenteren, reflecteren en beoordelen eigen werk en proces videopresentatie.	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	PO	3x	n.v.t.	Nee
	H4.3.4	Kunstboek Blok 4 Negentiende eeuw	Domein A: Vaktheorie	TT	3x	90 min	Ja
	H4.3.5	Excursie Den Haag	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	HD	1x	n.v.t.	Nee
	H4.3.6	Excursie Singer	Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	HD	1x	n.v.t.	Nee

CKV (cultureel kunstzinnige vorming)

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Weging sfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Cultureel Zelf Portret (CZP) Start	Domein A: Verkennen	PO	3x	n.v.t.	Nee
	H4.1.2	Zelfstandige Culturele Activiteit Professional (CAP1) Aansluitend bij de klassenopdracht	Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen	PO	4x	n.v.t.	Nee
	H4.1.3	Methode kunst uit het vuistje Klassenopdracht Keuze opdracht	Domein A: Verkennen Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen Domein D: Verbinden	PO	3x	n.v.t.	Nee
2	H4.2.1	Culturele Activiteit Professional (CAP2) Stopera	Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen	PO	4x	n.v.t.	Nee
	H4.2.2	Methode kunst uit het vuistje Klassenopdracht Keuze opdracht	Domein A: Verkennen Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen Domein D: Verbinden	PO	4x	n.v.t.	Nee
	H4.2.3	Cultureel Zelf Portret (CZP) Midden	Domein A: Verkennen Domein C: Verdiepen	PO	3x	n.v.t.	Nee
3	H4.3.1	Culturele Activiteit Professional (CAP3 Filmhuis)	Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen	PO	4x	n.v.t.	Nee
	H4.3.2	- Onderzoek naar een (deels) gekozen onderwerp passend bij het vak CKV - Presentatie van het zelfgekozen onderwerp passend bij het vak CKV	Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen	PO	3x	n.v.t.	Nee
	H4.3.3	Cultureel Zelf Portret (CZP) Eind	Domein A: Verkennen Domein C: Verdiepen	PO	3x	n.v.t.	Nee

Lichamelijke opvoeding

Periode	Code	Inhoud onderwijsprogramma	Eindterm / code exameneenheid	Toets vorm	Wegingsfactor	Duur (maximaal)	Herkansbaar
		Wat ga je hiervoor doen?	Wat moet je kennen en kunnen?				
1	H4.1.1	Atletiek - 60m sprint: Verbeteren en toepassen van looptechniek en loopsnelheid met gebruik van startblokken.	Domein A Domein B	HD	1x	N.V.T	Nee
2	H4.2.1	Ontwerpopdracht: Activiteit ontwerpen en presenteren aan de klas. De beoordeling is een combinatie van het ontwerp, de presentatie en reflectie.	Domein C	HD	1x	N.V.T	Nee
3	H4.3.1	Coachen en reflecteren op leerproces	Domein C	HD	1x	N.V.T	Nee

Beoordeling O/M/V/G/U

Bijlage 1

EXAMENREGLEMENT 2024-2025

Inhoudsopgave

Algemene bepalingen 2

<u>artikel 1 REIKWIJDTE/DEFINITIES EXAMENREGLEMENT</u>	2
<u>artikel 2 TOELATING TOT HET EINDEEXAMEN</u>	2
<u>artikel 3 AFNEMEN EINDEEXAMEN</u>	2
<u>artikel 4 DE EXAMENSECRETARIS</u>	2
<u>artikel 5 INDELING EINDEEXAMEN</u>	2
<u>artikel 6 GEHEIMHOUDING</u>	3
<u>artikel 7 PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING</u>	3
<u>artikel 8 ONREGELMATIGHEDEN</u>	3

Examencommissie 4

<u>artikel 9 BENOEMING EN SAMENSTELLING VAN DE EXAMENCOMMISSIE</u>	4
<u>artikel 10 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN DE EXAMENCOMMISSIE</u>	4

Schoolexamen 5

<u>artikel 11 ALGEMENE BEPALING SCHOOLEXAMEN</u>	5
<u>artikel 12 VERHINDERING EN VERZUIM SCHOOLEXAMEN</u>	5
<u>artikel 13 BEOORDELING SCHOOLEXAMEN</u>	5
<u>artikel 14 HERKANSINGSREGELING SCHOOLEXAMEN</u>	6
<u>artikel 15 VERSTREKKING OVERZICHT ONDERDELEN EN BEOORDELING SCHOOLEXAMEN</u>	6
<u>artikel 16 VASTSTELLINGSVERGADERING SCHOOLEXAMEN</u>	6

Centraal examen 7

<u>artikel 17 TOEZICHT CENTRAAL EXAMEN</u>	7
<u>artikel 18 VERHINDERING CENTRAAL EXAMEN</u>	7
<u>artikel 19 EINDE VAN DE EXAMENZITTING</u>	8
<u>artikel 20 VERWIJZING NAAR HET UITVOERINGSBESLUIT WVO 2020</u>	8

Overige bepalingen 8

<u>artikel 21 BEROEPSPROCEDURE</u>	8
<u>artikel 22 ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN</u>	8

Algemene bepalingen

artikel 1 REIKWIJDTE/DEFINITIES EXAMENREGLEMENT

1. Dit examenreglement geeft uitvoering aan de bepalingen betreffende het eindexamen uit de Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020) en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

De begripsbepalingen en overige regels uit de WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zijn van toepassing.

2. Onder 'vestiging' wordt verstaan een vestiging van Alberdingk Thijm Scholen, waar het Nederlandse examen wordt afgenomen. Deze afzonderlijke vestigingen zijn het Alberdingk Thijm College, de Alberdingk Thijm Mavo, het St. Aloysius College, Groot Goylant, Laar & Berg en de Mediaschool.

artikel 2 TOELATING TOT HET EINDEXAMEN

1. Het bevoegd gezag geeft de leerlingen de gelegenheid om het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school.
2. Het bevoegd gezag kan personen die niet als leerling bij Alberdingk Thijm Scholen zijn ingeschreven, in de gelegenheid stellen een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.

artikel 3 AFNEMEN EINDEXAMEN

De rector of directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.

artikel 4 DE EXAMENSECRETARIS

1. De rector of directeur wijst een of meer van de personeelsleden van de betrokken vestiging aan tot examensecretaris.
2. De rector of directeur en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de WVO 2020 in de artikelen 2.57 tweede lid (vaststellen uitslag) en 2.58 vierde lid (ondertekenen diploma en cijferlijst).
3. De examensecretaris heeft de taak om de rector of directeur te ondersteunen bij:
  - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
  - b. de uitvoering van het examenreglement;
  - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting; en
  - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen.
4. De rector of directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De rector of directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De rector of directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

artikel 5 INDELING EINDEXAMEN

1. Het eindexamen bestaat voor elk vak uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
2. Het eindexamen vwo, havo en vmbo kan ook een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze aan het profielwerkstuk gekoppelde vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
5. Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit een profiel waarin de leerling onderwijs volgt.

artikel 6 GEHEIMHOUDING

Een ieder die betrokken is bij het eindexamen of onderdelen hiervan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij uitvoering van dit examenreglement de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

artikel 7 PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

1. Jaarlijks voor 1 oktober wordt per vestiging door de rector of directeur een programma van toetsing en afsluiting vastgesteld voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
  - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
  - b. welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
  - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
  - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
  - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.
3. In het programma van toetsing en afsluiting wordt ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen duidelijk en herleidbaar aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
  - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
  - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
  - c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.
4. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de rector of directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en beschikbaar gesteld aan de examenkandidaten.

artikel 8 ONREGELMATIGHEDEN

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de rector of directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die de rector of directeur jegens een examenkandidaat kan nemen, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector of directeur aan te wijzen onderdelen.

3. De maatregelen, bedoeld in het tweede lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
4. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
5. De rector of directeur zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het tweede lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie.
6. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de rector of directeur als bedoeld in het tweede lid in beroep gaan bij de commissie van beroep voor de eindexamens van Alberdingk Thijm Scholen als bedoeld in artikel 21.

Examencommissie

artikel 9 BENOEMING EN SAMENSTELLING VAN DE EXAMENCOMMISSIE

1. Het bevoegd gezag:
  - a. stelt een examencommissie in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
  - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
  - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. Niet kunnen worden benoemd tot lid van de examencommissie:
  - a. leden van het bevoegd gezag;
  - b. de rector of directeur van een vestiging;
  - c. leden van de (deel)medezeggenschapsraad;
  - d. leerlingen van een vestiging of hun wettelijk vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
  - a. de desbetreffende schoolsoorten;
  - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
  - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.

artikel 10 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN DE EXAMENCOMMISSIE

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het opstellen van een voorstel voor het examenreglement voor het bevoegd gezag;
  - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor de programma's van toetsing en afsluiting;
  - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
  - e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.

4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de rector of directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies, bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de rector of directeur en aan de examensecretaris.

Schoolexamen

artikel 11 ALGEMENE BEPALING SCHOOLEXAMEN

1. Het schoolexamen strekt zich uit over alle vakken, waarin een examenkandidaat examen aflegt.
2. Het schoolexamen wordt ten minste één week voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen afgesloten. In het geval van flexibele digitale examens wordt het schoolexamen in het vak waarop de toets betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van die toets.
3. De rector of directeur kan bij onderdelen van het schoolexamen meerdere examinatoren aanwijzen.

artikel 12 VERHINDERING EN VERZUIM SCHOOLEXAMEN

1. Indien een examenkandidaat door ziekte of om een andere geldige reden, dit ter beoordeling van de rector of directeur, is verhinderd bij één of meer onderdelen van het schoolexamen, wordt dit zo spoedig mogelijk, doch voor de aanvang van het onderdeel van het schoolexamen aan de betrokken examensecretaris mondeling of schriftelijk gemeld.
2. Bij ziekte kan de rector of directeur de examenkandidaat een geneeskundige verklaring laten overleggen.
3. Bij verhindering met geldige reden wordt de examenkandidaat in de gelegenheid gesteld het desbetreffende onderdeel van het schoolexamen alsnog af te leggen.
4. Verhindering anders dan met geldige reden, dit ter beoordeling van de rector of directeur, wordt aangemerkt als verzuim. Verzuim is een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 8.
5. Bij te laat komen zonder geldige reden, dit ter beoordeling van de rector of directeur, bij een onderdeel van het schoolexamen heeft de examenkandidaat uitsluitend de resterende tijd tot zijn beschikking.

artikel 13 BEOORDELING SCHOOLEXAMEN

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
2. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het cijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, zonder decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid, wordt in alle schoolsoorten het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel en in het vmbo de kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming beoordeeld met «goed», «voldoende» of «onvoldoende». Deze beoordeling gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden, zoals blijkend uit het examendossier.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met «goed», «voldoende» of «onvoldoende». Deze beoordeling vindt plaats op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het

examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

5. Indien een examenkandidaat in een vak door meer dan één examinerator wordt geëxamineerd, stellen zij in onderling overleg het cijfer vast. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde cijfer. Indien dit gemiddelde cijfer een cijfer is dat als tweede decimaal een 5 of hoger heeft, wordt de eerste decimaal met 1 verhoogd.
6. Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het cijfer van het schoolexamen meetelt, stelt de examinerator de examenkandidaat zo spoedig mogelijk, maar binnen de termijn van twee weken, in kennis.
7. De examenkandidaat kan binnen drie werkdagen na inzage van het examenwerk bezwaar aantekenen bij de rector of di-recteur. De rector of directeur behandelt dit bezwaar schriftelijk binnen drie werkdagen. Tegen de beslissing op bezwaar van de rector of directeur kan beroep worden aangetekend bij de commissie van beroep voor de eindexamens als bedoeld in artikel 21.

artikel 14 HERKANSINGSREGELING SCHOOLEXAMEN

1. In de programma's van toetsing en afsluiting wordt de herkansingsregeling per vestiging en afdeling beschreven.
2. Voor het onderdeel van het schoolexamen dat opnieuw is afgelegd, wordt het hoogst behaalde cijfer vastgesteld.

artikel 15 VERSTREKKING OVERZICHT ONDERDELEN EN BEOORDELING SCHOOLEXAMEN

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de rector of directeur aan de examenkandidaat, voor zover van toepassing, het volgende:
  - a. het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
  - c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo; en
  - d. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
2. De rector of directeur en de examensecretaris tekenen voor de verstrekking van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
3. De examenkandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.

artikel 16 VASTSTELLINGSVERGADERING SCHOOLEXAMEN

1. Nadat na afloop van het schoolexamen de examensecretaris een verzamellijst van cijfers en beoordelingen heeft opgesteld, vergewissen de examinatoren van de examenkandidaat zich van de juistheid van de overgenomen cijfers en beoordelingen en stellen met de rector of directeur en de examensecretaris de cijfers en beoordelingen vast.
2. Wijzigingen nadien kunnen uitsluitend plaatsvinden door de rector of directeur, nadat advies is ingewonnen bij de inspecteur.
3. De vaststellingsvergadering vindt ten minste drie werkdagen voor de aanvang van het centraal examen plaats.

Centraal examen

artikel 17 TOEZICHT CENTRAAL EXAMEN

1. De examenkandidaten maken het centraal examen per vak onder toezicht van door de rector of di-recteur aangewezen personen. De rector of directeur draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
2. De rector of directeur stelt de toezichthouders in kennis van de geheimhoudingsplicht, als bedoeld in artikel 6.
3. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de rector of directeur samen met het gemaakte examenwerk.
4. Nadat bij de aanvang van het examen in enig vak de rector of directeur of de door de rector of directeur daartoe aangewezen functionaris de op de examenpakketten met de examenopgaven bevindende gegevens heeft opgelezen en in orde bevonden, opent hij de examenpakketten in tegenwoordigheid van de examenkandidaten. Indien niet alle examenkandidaten bij het examen in één ruimte zijn geplaatst, geschiedt het openen in één der voor dit examen bestemde ruimten.
5. Onmiddellijk nadat de examenpakketten geopend zijn, worden de opgaven rondgedeeld.
6. De aan de examenkandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die examenzitting.
7. Een examenkandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na aanvang van het onderdeel van het centraal examen worden toegelaten. De examenkandidaat heeft dan slechts de resterende tijd tot zijn beschikking.
8. Gedurende het examen is het de examenkandidaat niet geoorloofd zich zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit de examenruimte te verwijderen.
9. Tijdens het centraal examen worden aan de examenkandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.

artikel 18 VERHINDERING CENTRAAL EXAMEN

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of directeur, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt deze examenkandidaat in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee examens per dag.
2. Indien een examenkandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of directeur, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De examenkandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector of directeur aan bij het College voor toetsen en examens. In dat geval deelt de rector of directeur aan het College voor toetsen en examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de examenkandidaat toepassing is gegeven aan artikel 3.54 of 3.55 Uitvoeringsbesluit WVO 2020, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Het College voor toetsen en examens deelt het door de examenkandidaat behaalde cijfer voor het centraal examen aan de rector of directeur mee.

artikel 19 EINDE VAN DE EXAMENZITTING

1. Examenkandidaten kunnen de eerste zestig minuten na aanvang van het examenonderdeel en de laatste vijftien minuten voor het einde de examenruimte niet

verlaten, anders dan na toestemming van de rector of directeur of de examensecretaris, die tevens dan maatregelen treffen tot geheimhouding van de opgaven.

2. Het ingaan van het laatste kwartier/half uur wordt door een der toezichthouders in iedere examenruimte aangekondigd.

artikel 20 VERWIJZING NAAR HET UITVOERINGSBESLUIT WVO 2020

1. Voor wat betreft de vaststelling van de uitslag van het eindexamen, de regeling van de herkansing van het centraal examen, de diploma's, cijferlijsten en certificaten en de specifieke voorzieningen eindexamens zijn de artikelen 3.32 tot en met 3.56 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van overeenkomstige toepassing.
2. De artikelen 3.32 tot en met 3.56 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 worden, zoals zij luiden op het moment van vaststelling van dit examenreglement, als bijlage bij het programma van toetsing en afsluiting opgenomen.

Overige bepalingen

artikel 21 BEROEPSPROCEDURE

1. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger die het niet eens is met een besluit dat betrekking heeft op het eindexamen, kan hiertegen in beroep gaan bij de commissie van beroep voor de eindexamens.
2. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de examenkandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij: Alberdingk Thijm Scholen, t.a.v. de commissie van beroep voor de eindexamens, Postbus 700, 1200 AS Hilversum of bestuur@atscholen.nl.
3. De commissie van beroep voor de eindexamens beslist binnen tien werkdagen na ontvangst van het beroepsschrift. Deze termijn kan gemotiveerd worden verlengd met tien werkdagen. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de examenkandidaat en diens wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de rector of directeur en aan de inspectie.
4. De commissie van beroep voor de eindexamens bestaat uit mevrouw S.G.H.M. Makker-Velthuis (voorzitter), de heer drs. B. van den Haak (vicevoorzitter) en mevrouw mr. W.G. Heeringa (secretaris).

artikel 22 ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN

In alle gevallen waarin de WVO 2020, het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting niet voorzien, beslist de rector of directeur.

Zoals vastgesteld, september 2024 te Hilversum.

Bijlage 2

Uitvoeringsbesluit WVO 2020

Paragraaf 4. De uitslag van het eindexamen en herkansing centraal examen

Artikel 3.32. Eindcijfer vakken eindexamen

1. Het eindcijfer voor vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet ook een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

Artikel 3.33. Vaststelling uitslag eindexamen

1. De rector of directeur stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen vast of de examenkandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken, bedoeld in de artikelen 3.1 tot en met 3.7.
2. De examenkandidaat toont in voorkomend geval ten genoegen van de rector of directeur aan dat hij recht heeft op een vrijstelling op grond van artikel 3.8.
3. Indien dat nodig is om de examenkandidaat te laten slagen betrekken de rector of directeur en de examensecretaris een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.
4. Indien de examenkandidaat eindexamen heeft afgelegd en in datzelfde jaar deelstaatsexamen heeft afgelegd of eindexamen in een of meer vakken aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, betrekken de rector of directeur en de examensecretaris de met het deelstaatsexamen respectievelijk dat eindexamen behaalde cijfers, indien de examenkandidaat daarom tijdig en schriftelijk heeft verzocht, bij de uitslagbepaling.

Artikel 3.34. Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De examenkandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald en hij voor het andere vak of andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;

- c. hij onverminderd onderdeel b:
    - 1°. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
    - 2°. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
    - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
    - 4°. voor een van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor een van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
  - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van een vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het bevoegd gezag kan daaraan toevoegen:
- a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van die taal en literatuur;
  - b. algemene natuurwetenschappen in vwo en havo;
  - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag hiertoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 3.1, eerste lid, onderdeel c, artikel 3.2, eerste lid, onderdeel c, of artikel 3.3, eerste lid, onderdeel c.
3. Indien het bevoegd gezag toepassing geeft aan het tweede lid, tweede volzin, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen zijn toegevoegd voor de bepaling van het eindcijfer, bedoeld in dat lid.
4. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de rector of directeur deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 3.35. Uitslag eindexamen vmbo

1. De examenkandidaat die het eindexamen vmbo in een leerweg heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - 1°. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
    - 2°. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste een 7 of hoger heeft behaald; of
    - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste een 7 of hoger heeft behaald;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
  - f. als het gaat om een eindexamen vmbo gemengde of theoretische leerweg: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen vmbo gemengde leerweg bij de uitslagbepaling betrokken als deze vakken samen ten minste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, onderdeel d, dan wel het praktijkgerichte programma, als bedoeld in artikel 3.7, lid 1a, vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van een vak.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak, dan wel het praktijkgerichte vak dat in de plaats van het profielvak is gekozen, en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van een vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak, dan wel het praktijkgerichte vak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

6. In afwijking van het eerste lid is de examenkandidaat die het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leer-werktraject als bedoeld in artikel 2.103 van de wet geslaagd indien:
  - a. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
  - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
  - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of hoger heeft behaald.

Indien de vakken waarin examen is afgelegd, samen het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg vormen, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.

7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de rector of directeur deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 3.36. Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar

1. Indien een leerling overeenkomstig artikel 2.56, vierde lid, van de wet in een of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de rector of directeur het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38.
2. Indien een leerling als bedoeld in het eerste lid niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 3.37. Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in overeenkomstig vak op hoger niveau

Indien een examenkandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een overeenkomstig vak op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de rector of directeur de examenkandidaat in de gelegenheid alsnog in dat vak het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 3.38. Herkansing centraal examen

1. De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 3.29, eerste lid, van toepassing is, het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het cspe.
2. Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het cspe dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.
3. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van een of meer onderdelen daarvan.
4. De examenkandidaat heeft het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, indien op grond van artikel 3.34, vijfde lid, of artikel 3.35, zevende lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.

5. De examenkandidaat deelt de rector of directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing, bedoeld in het eerste of tweede lid.
6. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 3.39. Cijfer en uitslag na herkansing

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de rector of directeur de uitslag definitief vast met overeenkomstige toepassing van artikel 2.57, tweede lid, van de wet en de artikelen 3.34 en 3.35 en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
3. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de rector of directeur het definitief cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

Paragraaf 5. Cijferlijsten, diploma's en certificaten

Artikel 3.40. Cijferlijst eindexamen

1. Op de cijferlijst van het eindexamen worden vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
  - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
  - c. voor vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk;
  - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo;
  - e. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming uit het gemeenschappelijk deel van een leerweg in mavo en vbo;
  - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien deze onderdeel is van het eindexamen en is beoordeeld met «voldoende» of «goed»;
  - g. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, of artikel 3.35, derde lid; en
  - h. de uitslag van het eindexamen, bedoeld in artikel 2.57, tweede lid, van de wet.
2. Indien een examenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de examenkandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
3. De rector of directeur en de examensecretaris ondertekenen de cijferlijst.
4. Indien de examenkandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de rector of directeur er op verzoek van de examenkandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar eindexamen in een of meer vakken of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

Artikel 3.41. Cijferlijst voor vso-leerling bij eindexamen vmbo in een of meer vakken

Op de cijferlijst van een examenkandidaat als bedoeld in artikel 3.52 die eindexamen vmbo aan een school heeft afgelegd in een of meer vakken worden vermeld:

- a. de leerweg;
- b. de cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen;
- c. het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk; en
- d. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde en vierde lid.

Artikel 3.42. Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo

Bij het eindexamen vwo en het eindexamen havo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. het vak maatschappijleer waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, wordt niet vermeld op de cijferlijst;
- b. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- c. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze havo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer; en
- d. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 3.43. Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo

Bij het eindexamen vmbo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken van de theoretische leerweg deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- b. de extra vakken die op grond van artikel 3.4, vierde lid, bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg zijn gekozen worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
- c. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 3.44. Atheneumdiploma in plaats van gymnasiumdiploma

De rector of directeur van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een examenkandidaat indien:

- a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
- b. de scholengemeenschap of school voor vwo overeenkomstig artikel 2.93 van de wet kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
- c. de examenkandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs.

Artikel 3.45. Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg

De rector of directeur van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de examenkandidaat die met goed gevolg het examen vmbo gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 3.35 voor zover het gaat om de uitslag van het eindexamen vmbo theoretische leerweg, het diploma vmbo theoretische leerweg uit.

Artikel 3.46. Vermelding profiel en leerweg op diploma

1. Het diploma voor het eindexamen vermeldt het profiel of de profielen die bij de uitslag van het eindexamen zijn betrokken.
2. Het diploma vmbo vermeldt in elk geval de leerweg die bij de uitslag is betrokken.
3. De rector of directeur en de examensecretaris ondertekenen het diploma.

Artikel 3.47. Judicium cum laude vwo en havo

1. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, en de vakken van het profieldeel; en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34.
2. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, en de vakken van het profieldeel; en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34.

Artikel 3.48. Judicium cum laude vmbo

1. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:

- 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35.
2. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
    - 1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel; en
    - 2°. het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde lid, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35.
3. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en
    - 2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde lid; en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35.

Artikel 3.49. Voorlopige cijferlijst

1. De rector of directeur verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examenkandidaat:
  - a. die:
    - 1°. in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, voor zover de cijfers niet op grond van artikel 3.36, tweede lid, zijn vervallen; of
    - 2°. het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 3.56, aflegt; en
  - b. die vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld:
  - a. het vak of de vakken waarin de examenkandidaat centraal examen of een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd;
  - b. het cijfer van het schoolexamen;
  - c. het cijfer van het centraal examen;
  - d. het eindcijfer voor het vak;
  - e. de aantekening of gebruik is gemaakt van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38.
3. Bij ministeriële regeling wordt het model voor de voorlopige cijferlijst vastgesteld.

4. De examenkandidaat kan geen rechten meer ontlenen aan de voorlopige cijferlijst met ingang van het moment waarop aan de examenkandidaat een cijferlijst als bedoeld in artikel 2.58, eerste lid, van de wet is uitgereikt die in ieder geval de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 3.50. Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen

Op het certificaat, bedoeld in artikel 2.58, eerste lid, onderdeel d, van de wet, voor de voor het eindexamen vmbo afgewezen examenkandidaat die de school verlaat, worden vermeld:

- a. het vak of de vakken waarvoor de examenkandidaat een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
- b. het thema van het profielwerkstuk, indien beoordeeld met «goed» of «voldoende».

Artikel 3.51. Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten

1. Van een afgegeven diploma, certificaat, bewijs van ontheffing of cijferlijst wordt geen duplicaat verstrekt.
2. Onze Minister kan een schriftelijke verklaring verstrekken dat een document als bedoeld in het eerste lid is afgegeven. Deze verklaring heeft dezelfde waarde als dat document zelf.
3. Onze Minister kan een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst verstrekken indien op grond van artikel 4, vierde lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 28b, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of ten gevolge van het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van artikel 7, eerste lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de voornaam respectievelijk de geslachtsnaam van de examenkandidaat is gewijzigd.

Paragraaf 6. Specifieke voorzieningen eindexamen

Artikel 3.52. Eindexamen VSO-leerling aan vbo of mavo school in een of meer vakken

1. Het bevoegd gezag van een school voor vbo kan een leerling in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg die is ingeschreven aan een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in de gelegenheid stellen als extraneus het eindexamen af te leggen in een of meer profielvakken, praktijkgerichte vakken of beroepsgerichte keuzevakken van die leerwegen.
2. Het bevoegd gezag van een school voor mavo kan een leerling in de theoretische leerweg die is ingeschreven aan een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet onderwijs in de gelegenheid stellen als extraneus het eindexamen af te leggen in een praktijkgericht vak.

Artikel 3.53. Financiële bijdrage eindexamen extraneus

1. Een extraneus is aan het bevoegd gezag een financiële bijdrage verschuldigd van € 720 voor het afleggen van een eindexamen.
2. De financiële bijdrage voor het afleggen van een eindexamen is niet verschuldigd door de extraneus die is ingeschreven bij een andere uit 's Rijks kas bekostigde school, afdeling

of onderwijsinstelling en die aldaar geen eindexamen of geen eindexamen in alle vakken aflegt.

3. Bij ministeriële regeling kan het bedrag, bedoeld in het eerste lid, worden gewijzigd voor zover de consumentenprijsindex daartoe aanleiding geeft.
4. In afwijking van het eerste lid bedraagt de financiële bijdrage, bedoeld in het eerste lid, in 2022 € 685.

Artikel 3.54. Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte

1. De rector of directeur kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
2. De rector of directeur bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van dit besluit wordt voldaan.
3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
  - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onderdeel a genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
4. De rector of directeur doet van de wijze waarop het examen ingevolge dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

Artikel 3.55. Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal

1. Het bevoegd gezag kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van dit besluit, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
2. De afwijking, bedoeld in het eerste lid, kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal; of
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.

4. De rector of directeur doet van elke afwijking ingevolge dit artikel mededeling aan de inspectie.

Artikel 3.56. Spreiding voltooiing eindexamen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het bevoegd gezag geeft de toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin voor een examenkandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De rector of directeur en de examensecretaris stellen op verzoek van de examenkandidaat de uitslag van het eindexamen vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 3.34 of artikel 3.35.